

Betaenkning

over forslag til lov om prisdæmpning.

(Afgivet af det politisk-økonomiske udvalg den 28. januar 1976).

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder. I forbindelse hermed har ministeren for skatter og afgifter, finansministeren og økonomiministeren i samråd besvaret en række spørgsmål. Finansministeren har herunder oplyst, at de ved 5-partiforliget i september 1975 aftalte besparelser på de offentlige budgetter på mindst 4,5 mia. kr. (i april 1975-pris- og lønniveau) i treårsperioden 1976–77 til 1978–79, skal ses i forhold til de i finanslovforslaget for 1975–76 og budgetredegørelsen af november 1974 fremlagte budgetoverslagstal for finansårene 1976–77 til 1978–79, som ajourført ved ændringsforslagene til finanslovforslaget for 1975–76 med budgetoverslag for 1976–77 til 1978–79 og tilsvarende konsekvenser af ny lovgivning og tiltrådte aktstk., (jfr. i øvrigt anmærkningerne til finanslovforslaget for 1976–77 § 23.1.00.4. Budgetregulering).

Udvalget har endvidere modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Assurandør-Societetet,
Danmarks Sparekasseforening,
De samvirkende Invalideorganisationer,
Den danske Bankforening,
Det københavnske formandsinitiativ og
Realkreditrådet.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets, det konservative folkepartis, socialistisk folkepartis og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men stiller dog de under nr. 2 og 3 anførte ændringsforslag.

I en tid hvor vigtigheden af offentlige besparelser er enorm, ønsker forslaget at øde henved 1,4 mia. kr. ud af skatteydernes penge til firmaer, om hvem man håber, at de kan og

vil nedsætte deres priser på hjemmemarkedet og til eksport med et tilsvarende beløb. Udpumpningen af disse mange penge i tillæg til udbetalingen af to dyrtidsportioner pr. 1. marts 1976 er et tjeneligt, ja direkte forgiftende middel til at opnå forslagsstillernes formål, nemlig udskydelse af de nævnte prisstigninger til 1. marts 1977. I stedet vil virkningerne blive følgende fire: Øgede administrationsomkostninger i den private og offentlige sektor – den forvirring og usikkerhed, der altid sætter ind ved nye udspekulerede myndighedssystemer – stigende lønniveau – begunstigelse af de arbejdsgivere, som ikke har rationaliseret, og som kan og vil føre en hård lønpolitik over for deres medarbejdere.

Det er stærkt beklageligt, at man efter at have gjort sådanne erfaringer under lov nr. 275 af 9. juni 1970 og lov nr. 73 af 19. februar 1974 vil lade alle dårlige gange være tre. Med det i forvejen kæmpestore milliardstatsunderskud, som skal skattedækkes i de kommende år, er ulemperne ved at gentage frådseriet endog endnu større, end dengang regering og folketing dog ikke levede på kredit i forhold til skatteyderne.

Under disse omstændigheder vil udspredningen af de 1,4 mia. skatteyderkroner være en forestilling, der intet gavner i den nuværende situation, men blot bliver opfattet som hulihovedet-penge ude i det praktiske liv og forøger landets økonomiske problemer på lidt længere sigt.

Mindretallet kan derfor fuldt ud tiltræde følgende bemærkninger, der stod at læse i en leder i Erhvervs-Bladet den 23. januar 1976:

»Det offentlige forbrug er skyld i en meget stor del af inflationen. De store offentlige udgiftsstigninger er – for at sige det mildt – det stik modsatte af omkostningsdæmpning. Derfor er det nødvendigt, at det offentlige lader være med at ansætte folk og lader være med at bruge

unødvendig mange penge, som det danske samfund ikke har råd til.

Blev nogle af de offentlige aktiviteter bremset og andre helt skåret væk, ville der være tale om virkelig omkostningsdæmpning, der også ville kunne mærkes i erhvervslivet. Det vil åbne muligheder for, at erhvervslivet ville gå i gang med investeringer og bygge produktion op, og det ville betyde forbedring af Danmarks stilling på eksportmarkederne.

De nuværende tilstande med forligspartiernes bestræbelser for at få snørklede og kunstige ordninger gennem folketinget løser ikke problemerne.

Vil man bekæmpe bureaukratiseringen i samfundet, nytter det ikke, at der hele tiden kommer forslag, der kræver flere offentlige ansatte og mere papir, på folketingets bord. De forslag, der må stilles, burde baseres på enklere og lettere administrerbare løsninger.«

Den løsning, der direkte er på det problem, forslaget beskæftiger sig med, er at forhøje den skattefri bundgrænse for 1976 til 13.800 kr. og ophæve den dyrtidsordning for 1976, som folketinget indførte ved lov nr. 48 af 11. marts 1975. For også at opnå langsigtet virkning skulle forslaget så helst følges op med den af mindretallet den 8. september 1975 foreslåede indkomstskatteafvikling (F 238 – F 243) og af den kontakt mellem folketingets partier og arbejdsmarkedsorganisationerne m. fl., som mindretallet har stillet forslag om senest den 27. november 1975 (F XXXVI).

Et andet mindretal (det konservative folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet mener, indkomstpolitikken skal føres ved, at regeringen tilbyder arbejdsmarkedets parter skattelettelse i stedet for en eller flere dyrtidsportioner. Herved bortfalder spørgsmålet om indkomstdæmpende ydelse. Ydelsen forøger et stort udækket kasseunderskud hos staten, uden at der er taget stilling til, hvad der skal spares på finansloven, og uden at regeringen har truffet foranstaltninger til at neutralisere det store finanspolitiske underskud.

Lovforslagets gennemførelse vil give anledning til en urimelig administration både hos det offentlige og i virksomhederne. Små virksomheder, der vil have betydelige vanskeligheder med at afse tid til en tilstrækkelig omhyggelig udregning af det beløb, de skal have modregnet, risikerer straf efter skattelovene

eller – i undtagelsestilfælde – efter bedrageriparagraffen.

Lovforslaget indeholder i absolut uacceptabelt omfang bemyndigelser til ministeren, der kan give bøder efter en forskrift, som folketinget end ikke kender, når loven vedtages. Administrationen af loven er uoverskuelig. Dette i forbindelse med de talrige andre bemyndigelser til ministeren og de mange uoplyste enkeltheder ved lovens administration gør, at mindretallet må betegne det som uforsvarligt at vedtage lovforslaget i dets nuværende udformning.

Et tredje mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) anser lovforslaget for utjenligt til at fremme de af forligspartierne anførte formål. Især savnes der i lovforslaget garantier for, at de ofrede skattemidler hos de enkelte virksomheder fremmer produktion og beskæftigelse.

Mindretallet finder, at de ofrede midler burde være anvendt direkte til beskæftigelsesfremmende formål. Mindretallet må vende sig imod den indkomstfordelende virkning, som lovforslaget indebærer. Det er lønmodtagerne, der kommer til at betale arbejdsgivertilskuddet, samtidig med at loven om avancestop agtes lempet på betydelige forbrugsområder. Mindretallet vil af de anførte grunde indstille lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et fjerde mindretal (venstresocialisternes medlem af udvalget) finder, at der er tale om utilsløret arbejdskøbertilskud, at det end ikke på nogen måde er sandsynliggjort, at tilskuddet vil dæmpe priserne endsige stimulere beskæftigelsen, at erfaringerne med et tilsvarende milliardtilskud til kapitalen i foråret 1974 er de dårligst tænkelige, og at udviklingen siden har vist, at priserne er steget trods tvangsindgreb og lønstop.

Mindretallet finder på den baggrund, at et nyt milliardtilskud, der i sidste ende skal betales af skatteyderne, hvilket hovedsagelig vil sige lønarbejderne, er klart og entydigt imod lønarbejdernes interesser, og skal derfor anbefale lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag.

Til § 2.

Af et mindretal (Ømann (SF) og Wilhelm (VS)):

1) I *stk. 1* indsættes som nyt litra:
»e) rengøringselskaber.«

Af et *mindretal* (Glistrup (FP), Ove Jensen (FP) og Wamberg (FP)):

2) *Stk. 2* udgår.

3) I *stk. 3* indsættes efter »endvidere« ordene: », dog med tilslutning fra folketingets politisk-økonomiske udvalg.«

Til § 6.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Glistrup (FP), Ove Jensen (FP), Wamberg (FP) og Wilhjelms (VS)):

4) I *stk. 1* udgår ordene: », eller efter hans bemyndigelse statsskattedirektoratet.«

Til § 11.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Wilhjelms (VS)):

5) I *stk. 2* ændres »§ 79« til: »§§ 77 og 79«.

B e m æ r k n i n g e r .

Til nr. 1.

Det foreslås, at der ikke betales godtgørelse til rengøringselskaber, idet der ellers vil blive tale om en favorisering af private rengøringselskaber sammenlignet med anvendelse af offentligt ansat rengøringspersonale.

Netop på dette område er nogle af de svageste stillede lønarbejdere udsat for en kraftig offensiv fra stærke kapitalinteresser, som er i færd med at monopolisere denne del af arbejdsmarkedet. En favorisering af disse kapitalinteresser vil betyde et yderligere pres i retning af at tvinge rengøringsarbejderne ind under dette arbejdskøbermonopol.

Til nr. 2.

Forslagets § 2 *stk. 2*, fastlægger, at staten i et vist omfang skal yde arbejdsgivertilskud til kommunerne. Selve administrationen af om-

kring 300 månedlige tilskudsbetalinger frembyder større ulemper, end der kan være af fordele ved at omplante forholdsvis ubetydelige beløb fra den ene skatteyderkasse til den anden uden rimelig sammenhæng med den i øvrigt førte kommunaludligningspolitik. Dertil kommer imidlertid, at ministeren har foreslået og trods forhold fastholdt, at beregningsgrundlaget for disse kommunetilskud skal være uklart og stærkt administrationskrævende derved, at tilskud efter ministerens nærmere bestemmelse skal tilfalde kommunale driftsvirksomheder »o. lign.« Denne sidste passus vil utvivlsomt medføre, at et hav af lokalpolitikere rundt omkring i landet vil se deres chance for at rage nogle statspenge hjem til deres egen kommune. Der er jo alt at vinde og intet at tabe ved at forsøge at udnytte en sådan uklar lovregel.

Til nr. 3.

Ifølge forslagens § 2, *stk. 3*, er det skatteministeren, der skal fastsætte regler om, hvilke foreninger m. v. der skal have statstilskud. Da mange foreninger i dette land har et politisk tilhørsforhold nærmere eller fjernere fra regeringspartiet, findes det ikke forsvarligt at overlade afgørelsen til en socialdemokratisk minister – og det kan bestemt heller ikke være behageligt for ham selv at skulle være den udløsende faktor for, hvilke foreninger der skal have ja til skatteyderpengene og hvem nej.

Til nr. 4.

Det er fundet rimeligt, at de generelle forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, herunder om oplysningspligt m. v., skal fastsættes af ministeren.

Til nr. 5.

Efter ændringsforslaget kan der, hvis overtrædelsen af forskrifterne er begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, pålægges selskabet som sådant bøde. Samme regler gælder ved overtrædelse af forskrifter, der er fastsat i medfør af kildeskatteloven.

Anders Andersen (V). Nyboe Andersen (V). Enggaard (V). Poul Hartling (V).

Glistrup (FP). Ove Jensen (FP). Jens Møller (KrF). Wamberg (FP). Grünbaum (S),
næstformand.

Lysholt Hansen (S). Kampmann (S). Risgaard Knudsen (S),
formand.

Hilmar Baunsgaard (RV). Ømann (SF). Wilhjelms (VS). Schlüter (KF).